

Analiza Tratatului de la Adrianopol

Războiul ruso-turc (1828-1829)

Secolul XIX găsește Sud-Estul European într-o dispută acerbă pentru putere între trei mari imperii- Imperiul Habsburgic, Imperiul Țarist, aflat în plină ascensiune și Imperiul Otoman, aflat în plină criză. Între cele trei mari puteri existau tensiuni continue, însă ținta era de regulă, neeuropeanul, adică Imperiul Otoman. Rusia era predispusă la conflict împotriva acestuia din două mari motive- susținerea prăbușirea sa și eliminarea sa ca pion activ în relațiile internaționale, și dorea acces la strâmtorile Bosfor și Dardanele. Unul dintre multele războaie care au caracterizat relația dintre Imperiul Rus și cel Otoman, și-a avut motivul izbucnirii în urma încălcării prevederilor Convenției de la Akkerman (7 octombrie 1826) de către Imperiul Otoman și închiderea strâmtorilor Bosfor și Dardanele din ordinul sultanului. Simțindu-se tradată, Rusia a declarat război. Istoriografia română acordă un interes mai mare acestui eveniment, deoarece impactul său istoric asupra conjuncturii principatelor nord-dunărene a fost mai însemnat.

Consecințe asupra principatelor

Primul teritoriu aflat în calea armatelor țariste a fost chiar teritoriul țării noastre. În primăvara anului 1828, armatele țariste intră pe teritoriul principatelor unde instaurează un regim de ocupație foarte apăsător. Se creează așa zisa “Comisie pentru aprovizionarea oștilor”. La obligații au fost supuși boierii, Biserica și cel mai crunt- țărani. Armata rusă avea cereri aberante de produse și alimente (2 784 000 kg făină, 7 718, 500 kg orz, 672 000 kg carne și 9 955 900 kg cereale). Cea mai apăsătoare dintre toate era însă, obligația transportului. Se aprecia că în

Moldova la acea vreme existau aproximativ 42 000 căruțe, dar asta nu îi oprea pe ocupanți să pretindă 92 000 și transporturi a câte 20 de zile fiecare.

Mai mult de atât, domnii și-au pierdut autoritatea, administrația publică a fost supusă înalților funcționari ruși. Boierii au fost supuși unor abuzuri asupra însemnelor lor, erau indemnnați să-și radă barba și să abandoneze moda hainelor orientale. Boierii au încercat să reziste prin refuzul de a colabora sau prin adresări de petiții marelui țar. S-au adăugat aici epidemiile de ciumă și holeră răspândite de către armata rusă, iarna cruntă din 1829, recoltele slabe și foametea generală instaurată.

Sub presiunea puterilor europene, delegațiile celor două puteri europene- Rusia și Imperiul Otoman se întâlnesc pentru a semna **Pacea de la Adrianopol (2/14 septembrie 1829)**. La semnare au participat Conte Alexandru Feodorovici Orlov și Abdulkadir Bez. Această pace conținea 3 documente care au fost semnate toate în aceeași zi. Dintre care două îi privesc pe români.

- I. Tratatul de Pace propriu-zis
- II. Actul separat la indemnizațiile de comerț, de război și la evacuarea Principatelor
- III. Actul separat de la Adrianopol cu privire la Moldova și Valahia.

Prin acest tratat, Rusia primește din partea Imperiului Otoman despăgubiri de 1.500 000 galbeni care-i compensează pierderile economice suferite în urma închiderii celor două strâmtoni. Navigația este decretată liberă pe Dunare și în Marea Neagră pentru toate statele. Este recunoscută autonomia Greciei și Serbiei. În același timp sultanul recunoștea stăpânirea Rusiei asupra Georgiei și a hanatelor Erevanului și Nahicevanului care fuseseră cedate țarului prin Tratatul de Turkmançai semnat cu un an înainte.

Tratatul conține 16 articole dintre care unul îi privește pe români, având totuși o importanță foarte mare. Articolul 5 susținea: administrație națională independentă, libertatea comerțului și libertatea de cult. Pentru a întări aceste prevederi, s-a creat un act separat. Acesta susținea: durata domniilor pământene să nu fie limitată la 7 ani, desființarea monopolului turcesc, pe malul stâng al Dunării, nicio persoană de confesiune mahomedană nu putea să-și stabilească

domiciliul, raialele Giurgiu, Brăila, Turnu vor fi innapoiate Țării Românești. Inafară de haraci Principatele trebuiau să mai platească și dările cunoscute sub numele de *idiye* și *reikabe* precum și o suma egală cu valoarea tributului la fiecare domnie nouă.

Până in acest moment Tratatul de la Adrianopol aproape ca oferea independența Țărilor Române, insa s-a stabilit că Poarta ramane suzerană și va percepe un tribute anual, pe cealalta parte Rusia își oferă titlul de “putere protectoare”.

Concluzia pe care o putem deduce din analiza acestui tratat este aceea că pentru Principatele Romane, tratatul a avut un impact puternic, cum a avut dealtfel și pentru greci și sârbi. Aflate la cheremul marilor puteri din jurul balcanilor, micile state se reafirmă cu ocazia slăbirii puterii Otomane. In cazul românilor, tratatul de la Adrianopol este expresia slăbirii puterii otomane și a creșterii influenței rusești in zonă. Cu toate acestea, reprezintă un mare pas inainte spre dobândirea independenței de stat și modernizarea societății. Clasele sociale, in special boierii și țărani au devenit ostili Rusiei.

Recomandat de autoritățile rusești, la guvernarea principatelor ajunge un foarte bun administrator, pe nume Pavel Kiseleff. Deși a fost văzut ca un revoluționar de catre contemporanii săi, abilul administrator nu a dorit să schimbe ordinea curenta, ci doar să o faca mai practică. In acest sens, in Principate apare și primul program cu valoare constituțională – Regulamentele Organice.

BIBLIOGRAFIE

Berindei, Dan *Diplomația românească modernă*, București, 1995,

Ciachir, Nicolae *Istoria politică a Europei de la Napoleon la Stalin*, București, 1997

Istoria Românilor, vol. VII, tom I, coord. Dan Berindei, București, 2003,